WASHINGTON D C

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237 УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 6-го ТРАВНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 6, 1954. No. 86. VOL. LXI.

СЕКРЕТНИЙ ЛИСТ ФБІ ЗАГОСТРЮЄ ПЕРЕСЛУХАННЯ

в справі конфлікту сен. МекКарті з Армією

Вашингтон. — Сен. Джозеф Р. МекКарті заявив, що він має копію листа, яким директор Федерального Бюра Інвестиґацій Дж. Едґар Гувер остерігав армію, що в Форті Монмавті затруднені нельояльні до ЗДА особи. Цей лист писаний ще 1951 року, і він зазначений як „особистий" і „секретний". Заява сенатора МекКарті викликала домагання представників армії, щоб запросити на свідка Гувера, який мав би вияснити, яким способом таємні документи могли дістатися до рук сенатора МекКарті, або ствердити, чи лист, про який згадує МекКарті — автентичний. Цей лист адресований до генерала-майора Александра Р. Боллінґа, який тоді був шефом армійської розвідки. МекКарті не хотів виявити, яким способом він дістав цього листа, тільки сказав, що не від ФБІ. Представник армії Велч заявив, що і не від армії. Слідча підкомісія має звернутися за виясненням у цій справі до ФБІ. Справа секретного листа ФБІ до армії ще більше загострила тон переслухання, яке хотіли обмежити тим способом, щоб свідчили тільки найголовніші свідки, і щоб після закінчення переслухання секретаря армії Роберта Т. Стівенса зізнавав сенатор МекКарті. Республіканські члени підкомісії погоджувалися приспішити закінчення цих переслухань, під час яких обвинувачують себе взаємно республіканці, і то перед осінніми виборами. Але демократичні члени підкомісії і представники армії не погодилися на скорочення і приспішення переслухань. Під час дев'ятого дня переслухань Рой Кон питався Стівенса, чи члени шпигунської сітки Розенберґа не працювали в ляборатотії в Форті Монмовті аж до того часу, коли почалося слідство сенатора МекКарті, яке змусило армію їх звільнити. Стівенс відповів, що, згідно з його відомостями, ніхто з 35 звільнених осіб в тій ляборатотії не був комуністом.

КАНАДА ВІРНИЙ ПРИЯТЕЛЬ ЗДА — КАЖЕ ВІНСЕНТ МАССЕЙ

Вашинґтон. — Генеральний губернатор Канади Вінсент Массей прибув на триденну візиту до ЗДА. Це його перша візита до чужої країни і нею він реванжується президентові Айзенгаверові за його відвідини Канади в листопаді минулого року. На летовищі канадійського гостя повітали віце-президент Ричард Ніксон з дружиною, адмірал Артур В. Радфорд, голова Об'єднаних Шефів Штабу та амбасадори англійського комонвелту. Другого дня своєї гостини генеральний губернатор Канади промовляв в Конґресі і заявив, що „ЗДА можуть довіряти Канаді як вірному приятелеві і товаришеві", хоч би навіть ці дві держави й різнилися в тому, якими способами дійти до миру. Він благав, щоб оця довга континентальна традиція доброго сусідства мала вплив на інші держави в світі. Канада, казав він, вірить разом з ЗДА, що проблеми теперішнього часу не можна розв'язувати при допомозі тільки військової сили. „Мир можна осягнути тільки довгою терпеливістю". Канадійці і інші вільні народи світу поважають ЗДА, які всю свою велику силу призначили на те, щоб служити справі волі.

ДЖ. Ф. ДОЛЛЕС У ВАШИНҐТОНІ

Вашинґтон. — Державний секретар Дж. Ф. Доллес прибув літаком з Европи до столиці ЗДА, де — на летовищі — привітали його віце-президент Ніксон і чільні представники конґресу та державного секретаріяту. Доллес заявив коротко, що „справи в Женеві йдуть так, як ми цього сподівалися на перший тиждень". Після звітування у Президента, Доллес звітуватиме перед лідерами обох партій і конґресових комісій закордонних справ. Лідер сенатської республіканської більшости, сен. Новленд, виголосив велику промову про закордонну політику, домагаючись ясного окреслення політики у відношенні до Сходу Азії. Сам він — за рішучою політикою включно з американською військовою допомогою для Індо-Китаю.

ХАОТИЧНА СИТУАЦІЯ У ЖЕНЕВІ

АНГЛІЯ ПОГОДЖУЄТЬСЯ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ ПРО АЗІЙСЬКИЙ ПАКТ БЕЗПЕКИ

Женева. — Після коротких промов міністрів закордонних справ Австралії Пірзона й Голляндії Лунса, Женевська конференція перервала наради на два дні, підчас котрих західні альянти будуть старатися вплинути на Південну Корею, щоб вона відступила від своєї вимоги перевести вибори тільки у Північній Кореї, з залишенням теперішнього південно-корейського парляменту. Це буцім то найважніший пункт, який ділить погляди обох корейських делеґацій. Компромісовий проєкт говорить про те, щоб Південна Корея погодилася, що негайно після переведення виборів у Північній Кореї будуть переведені вибори також у Південній (північні корейці вимагають одночасних виборів в цілій Кореї). Захід стоїть теж на становищі, що нагляд над переведенням виборів треба таки віддати Об'єднаним Націям, а не комісії, вибраній з теперішніх південно-корейського і північно-корейського (комуністичного) урядів чи пак парляментів з додатком різних „демократичних" організацій. Інша річ, що все це тільки проєкти, існуючі поза залею засідань Конференції і невідомо, чи на них погодяться чи то південні корейці, чи комуністи. На терені західніх великих держав настала та корисна зміна, що Англія погодилась вже тепер, не чекаючи кінця Женевської конференції — переговорювати про встановлення пакту безпеки для південно-східніх країн Азії. Таку згоду дістав перед своїм виїздом із Женеви Дж. Ф. Доллес від лорда Ідена, але це щойно тепер подано публічно до відома. Той пакт безпеки мали б заключити покищо тільки Англія, Франція, ЗДА і 3 індо-китайські держави. Щойно після того ті держави запропонували б приступити до пакту таким державам: Пакістанові, Цейлонові, Філіппінам, Австралії, Новій Зеляндії, Сіямові і мабуть Бурмі. — Англія хоче тільки, щоб той пакт говорив не лише про небезпеку від комуністів, а взагалі про всяку аґресію, яка загрожувала б суверенітетові і волі всіх названих південно-східніх азійських країн. Зрештою — до Женеви прибули вже В'єтнамські комуністи, що їх з парадою вітали на Женевському летовищі московські і китайські комуністичні достойники. Делеґації від трьох індо-китайських держав — В'єтнаму, Ляосу і Камбоджі — є ще в дорозі. На якій плятформі мало б наступити замирення в Індо-Китаї — ніхто не здає собі справи. Наприклад, гаряче піддержувана французькою публічною опінією і такими „невтральними" чинниками, як Індія, вимога, щоб негайно припинити воєнні дії — викликає найповажніші застереження збоку французьких військових кол, які звертають увагу, що практично трудно перевести перемир'я, коли нема ясних бойових фронтів: в Індо-Китаї існують цілі райони, в яких французи панують вдень, а комуністичні партизани вночі. Справа сильно ускладнилась ситуацією у Франції, де парляментарні кола вимагають, щоб уже в четвер розпочати публічну парляментарну дискусію над політикою уряду у справі Індо-Китаю. Прем'єр Ляніель рішуче не хоче допустити до неї і ставить в цій справі на голосування внесок про вотум довір'я, погрожуючи димісією цілого уряду.

Новленд за висилкою америкаського війська до Індо-Китаю

Вашинґтон. — Республіканський провідник у Сенаті Вільям Ф. Новленд заявив, що всіми силами підтримуватиме президента Айзенгавера, коли б він задумав висилати американські війська до Індо-Китаю і звернувся з цією справою до Сенату. Одначе спікер Палати Репрезентантів Джозеф В. Мартин твердить, що потреби в такій акції не буде. Мартин мав скласти свою заяву у цій справі в промові на обіді республіканців у Трої в стейті Ню Йорк. В ній він говорить не про Індо-Китай, а взагалі про висилку американських військ на поле бою поза Америку. Азійські народи — заявляє він — мають багато людського матеріялу, щоб здобути собі волю, якщо їм дасться потрібний воєнний матеріял та належну моральну підтримку вільних народів світу. Мартин не виголосив цієї промови, бо не міг вилетіти до Трої з причини злої погоди.

Про що говорив Доллес з італійським прем'єром

Рим. — Про конференцію державного секретаря Доллеса з італійським прем'єром Шельбою і міністром закордонних справ Піччіоні появився офіційний комунікат у буквально п'яти коротких реченнях, де сказано, що вони „обмінялись поглядами на загальну міжнародну ситуацію" і що Доллес „використав нагоду, щоб поінформувати італійського прем'єра і міністра закордонних справ про хід справ на Женевській конференції." Однак із газетних повідомлень, що їх не заперечив італійський уряд, виходить, що найважнішою темою наради була все ще справа Трієсту. Італія рішуче противиться, щоб Греція і Туреччина, які разом з Італією є членами НАТО, підписали з Юґославією військово-політичний союз поки не буде мирно полагоджений італійсько-юґославський конфлікт за Трієст. Доллеса найбільше цікавили дві справи: як італійський уряд буде боротися з комуністичною небезпекою в Італії і коли буде ратифікований західньо-европейський пакт оборонної спільноти.

ЗДА дістали 48 мільйонів долярів як зворот воєнних довгів

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер повідомив Конґрес, що союзники ЗДА під час другої світової війни вплатили до скарбниці ЗДА в минулому 1953 році 48,374,755 долярів як зворот воєнної позички. В цій сумі знаходяться 2,800,343 доляри, які вплатили Совєти як відсотки від своїх воєнних довгів. Айзенгавер заявив, що деякі держави вже вповні віддали воєнні довги, а деякі вплачують ратами. Але є й такі держави, які не хочуть платити своїх зобов'язань. Уряд безуспішно вживав заходів, щоб розв'язати справу воєнних довгів з Перу, Польщею і Совєтами. З 186 кораблів, позичених під час війни, Совєти обіцяли віддати покищо 38 кораблів між 15 і 30 травня цього року. В 1953 році звернули частину довгів такі держави: Франція ($15,774,817), Англія (17,549,905), південно-американські республіки — $9,726,010 і Голляндія — $2,501,158. Совєти винні ЗДА 11,054,449,197 долярів за зброю й харчі. Президент не подав, скільки, і чи взагалі, вони вже звернули ЗДА.

„Я був би на волі, якби жив Рузвелт" — каже Гісс

Ню Йорк, Н. И. — В новому числі журналу „Лук" появилася стаття вашинґтонського адвоката Джана О. Степлеса, який був засуджений за неплачення податків і сидів у в'язниці разом з Алджером Гіссом в Луїсбурґу в Пенсилвенії. (Гісс відбуває кару п'ятирічного ув'язнення за кривоприсягу, яку зложив заперечуючи, що не належав до комуністичної партії). Степлес пише, що Гісс вірить, що він не був би засуджений, якби жив бувший президент Ф. Д. Рузвелт. „Якщо б він жив, казав Гісс, я ніколи не був би тут, бо він знав багато того, що сьогодні не можливо довести". Степлес пише також, що Гісс — це взірцевий в'язень, який ніколи не сумує, не нарікає і є глибоко релігійний. Вартові і в'язні звертаються до нього єдино як до „пана Гісса". На запит Степлеса, чи є Гісс комуністом, бувший високий урядовець державного департаменту відповів: „Я щиро вірю в Бога, і це повинно бути вам відповіддю".

Англія має водневу бомбу сильнішу від американської

Лондон. — „Лондон Дейлі Експрес" повідомляє, що англійські дослідні військові станиці винайшли спосіб продукувати водневу бомбу — дешевше і простіше, як в ЗДА, при чому сама воднева бомба має багато більшу силу. Початок до того нового винаходу дав експеримент, — зроблений англійцями в жовтні минулого року в Австралії. Вибух нової водневої англійської бомби буде переведений найближчого року в ближче неназваному місці. Офіційний департамент атомової енерґії не подав ніяких коментарів з приводу тієї газетної вістки. Зате повідомлено, що англійський і канадійський уряди, хоч належать до спільної британської імперії, не обмінюються відомостями про нові роди атомової і водневої зброї. Нема між ними таємниць тільки щодо дослідів над використанням атомової і водневої енерґії для мирних цілей.

Джевітс вважає, що має бути лише одна комісія для дослідів підривних елементів

Бронксвіл. — Конґресмен Джекоб К. Джевітс заявив у своїй промові в Сараг Ловренс каледжі, що всі конґресові комісії, які досліджують підривні елементи в ЗДА, треба об'єднати, — подібно, як це є зі Спільною Конґресовою Комісією Атомової Енерґії. Тепер підривними й нельояльними елементами цікавляться Сенатська Постійна Слідча Підкомісія та Конґресова Комісія для дослідів протиамериканської діяльности. Джевітс пропонує зорганізувати одну комісію з сенаторів і конґресменів, яка опрацютала б свій реґулямін, щоб справедливо й чесно переводити переслухання. Треба запевнити однакове трактування кожному американцеві, коли він стає перед конґресові слідчі комісії, а це буде можливе тоді, коли буде тільки одна конґресова слідча комісія.

Дев'ять років тюрми за переховання комуніста

Сан Франсіско, Каліф. — Федеральний суддя Луїс Я. Ґудман визначив кару трьом чоловікам і одній жінці за те, що вони переховували комуністичного провідника з Ню Йорку Роберта Томпсона від 1949 року до серпня 1953 року. Їх засуджено вже давніше, а тепер суддя визначив їм кару. І так Карл Росс, бувший секретар комуністичної партії в стейті Міннесота дістав 2 роки в'язниці. Сідні Стейнберґ, секретар комуністичної партії і Семюел Ірвінґ Колеман засуджені до трирічного ув'язнення, а Ширлі Кремен має відбути однорічну в'язницю. Перед проголошенням засуду суддя дозволив засудженим скласти заяви. 22-річна Кремен говорила, що молодь завжди мала право досліджувати різні ідеології, хоча б вони були й „непопулярні". Інші три засуджені говорили про „меккартизм", про уряд президента Айзенгавера та про „сили гістерії", які привели до їхнього засуду.

ЗДА погоджуються перевезти з Франції більше спадунів

Вашинґтон погодився на перевезення далекопростірними траспортними літаками другої партії французьких спадунів. Перевіз першої групи закінчено 24 квітня. Наступний траспорт буде перевезений впродовж найближчого тижня, при чому з напівофіційних повідомлень виходить, що постанову про вислання додаткових спадунів прийнято незалежно від ситуації в Дієнбієнфу і тому транспортна операція буде переведена без уваги на те, чи до того часу вдержиться, чи упаде фортеця Дієнбієнфу. — Тим часом після дводенної „передишки", комуністичні партизани знову повели масову атаку і звузили терен фортеці до самого її ядра, в якому знаходиться підземна кватира командувача. Це вже третя масова атака. Вперше комуністичні партизани розпочали були наступ 13 березня, потім 30 березня, врешті в останню суботу. За кожним разом вони здобували терен і переривали дальші атаки, щоб перегрупуватися для нового наступу.

У Західній Німеччині не приймають всіх втікачів зі Сходу

Бонн. — Західня Німеччина відмовилась признати більше, як половину втікачів із Східньої Німеччини з минулого місяця — політичними втікачами, — ствердив Теодор Оберлендер, західньо-німецький міністер для справ утікачів. Всі особи, що їм відмовили в признанні статусу політичних втікачів, мусять залишатися у перенаселеному Західньому Берліні, або вертатися до Східньої Німеччини. Тільки ті, які можуть подати переконливі арґументи, що їх життя наражене на небезпеку у підсовєтській частині Німеччини, дістають залізничий квиток до відповідної місцевости у Західній Німеччині і діставатимуть державну суспільну допомогу. — На 10,552 особи, що втекли в минулому місяці з Східньої Німеччини на Захід, тільки 4,649 сklясифіковано, як політичних втікачів. З решти, що їх відкинено при тому своєрідному „скринінґу", мало хто вернувся до Східньої Німеччини. Майже всі залишились у Західньому Берліні, побільшуючи число його бездомних і безробітних мешканців.

Домагаються від уряду відшкодування по 100,000 долярів

Лос Анджелес, Каліф. — Елма Мечелпренґ та Дюї А. Гарт внесли скарґи до Федерального Окружного Суду, в яких домагаються відшкодування по 100,000 долярів за шкоду, що її вони зазнали від останнього вибуху атомової бомби, проведеного на дослідних полях Невади. Елма Мечелпренґ твердить, що хоч вона була віддалена від місця вибуху на 70 миль, їй випадає волосся, лущиться шкіра і нігті. Крім того вона постійно блює. Гарт каже, що йому облізло волосся на всьому тілі. Скаргу вніс спільний адвокат Ричард Н. Андерсон проти уряду ЗДА. Урядовці Комісії Атомової Енерґії заявляють, що досі з ніким ще не було подібного випадку, хоч проби з атомовою бомбою відбуваються від 1950 року.

ЖАЛОБНИЙ ВІДГОМІН НА СМЕРТЬ Д-ра А. Т. КІБЗЕЯ

Дітройт, Міш.—Смерть д-ра А. Кібзея, головного контролера Українського Народного Союзу та відомого лікаря-громадянина і автора, викликала широкий, жалобний відгомін не тільки між членством УНС, але й серед загалу громадянства, зокрема серед лікарів. Вислови жалю по втраті та симпатій до Родини наспіли з багатьох кінців країни. Похорон Покійного, що помер на сам Великдень 25-го квітня, відбувся в середу, 28-го квітня з місцевої церкви св. Івана при великому здвизі народу. Головний уряд УНС репрезентувала на похороні заступниця голови УНС п-ні Ґеновефа Жеребняк, яка висловила співчуття від імені Головного Уряду та членства УНС. В похороні взяли участь теж головні контрольори Степан Куропась з Шікаґо та Володимир Гірняк з Торонта і головний радний Володимир Дідик з Дітройту. Хвилюючу промову під час похорону виголосив о. Степан Кнапп, підкреслюючи повне співчуття і посвяти життя лікаря. Після похорону відбулося в домі УНС жалобне прийняття, під час якого зібрано грошеві пожертви на цілі Народного Фонду УКК.

Барук не вірить в атомове роззброєння

Ню Йорк, Н. И. — Найстарший політик в ЗДА і дорадник кількох американських президентів, Бернард Барук, промовляючи у міському каледжі, заявив, що плян президента Айзенгавера про міжнародний склад атомової зброї не розв'язує проблеми небезпеки від атомової зброї. Барук пригадував свій плян контролі над атомовою зброєю, який він запропонував вісім років тому і згідно з яким всі держави мусіли б погодитися на міжнародну контролю атомової зброї. Але Совєти, каже Барук, хоч і домагаються заборони вживати атомову зброю, не погоджуються на міжнародну контролю.

Комісія для дослідження совєтського шпигунства в Австралії

Мелберн. — Прем'єр Мензіс проголосив устійнені раніше правила для окремої королівської комісії, покликаної для розгляду всіх даних, що їх розкрив про совєтське шпигунство в Австралії бувший третій секретар совєтської амбасади в Австралії, керівник шпигунської сіті, Володимир Петров. Ця комісія, створена з трьох осіб, досліджуватиме спеціяльно питання, чи шпигунською діяльністю займались в Австралії члени совєтських дипломатичних представництв і чи вони стояли у зв'язку з австралійськими громадянами, що були на шпигунській службі.

СССР ратифікує пакт ОН проти народовбивства

Об'єднані Нації. — Совєтський Союз несподівано ратифікував пакт Об'єднаних Націй, який засуджує народовбивство, як міжнародний злочин. Ця конвенція проти народовбивства виступає проти переслідувань релігійних, расових, етнічних і національних груп. Ратифікаційний акт підписав у палаті Об'єднаних Націй в Ню Йорку Андрей Вишинський в приявності генерального секретаря ОН Гамершилда і кількох урядовців ОН та нечисленних гостей. Хоч такі акти звичайно відбуваються публічно в даному випадку генеральний секретар Гамершилд виключив представників преси. Вишинський застерігся при цьому, що СССР ніколи не признає у відношенні до себе юрисдикції Міжнародного Трибуналу. — За пресовими коментарами, ратифікування тієї конвенції Совєтським Союзом є чисто тактичним ходом, — який має поставити в незручну ситуацію З'єдинені Держави, які — хоч були першими, що підписали первісний проєкт пакту, — досі його не ратифікували. Підписання його Совєтами є, зрештою, черговим виявом їх цинізму, бо відома річ, що вся справа про народовбивство йшла під кутом оскаржування якраз Совєтів у расових, релігійних і національних переслідуваннях і в масовому винищуванні людей. Безпосередньо після підписання того акту Вишинським — еміґранти сімох сателітських і підсовєтських країн передали Генеральному Секретаріятові ОН меморіял з обвинуваченням СССР у депортуванні сотень тисяч людей з балтійських країн, Чехословаччини, Румунії, Мадярщини і Польщі. У тому меморіялі сказано теж про переслідування Греко-Католицької Церкви в чотирьох останніх названих країнах і про масове переслідування жидів.

Українська Великодня Писанка для дружини бразилійського президента

Ріо де Жанейро, Бразилія. — З нагоди українських Великодніх Свят пані Марія Душник, дружина редактора „Українського Бюлетеню" Володимира Душника, що перебуває тепер в столиці Бразилії в характері представника Католицької Воєнної Допомогової Служби, вручила дружині президента Бразилії Варґаса стилеву українську писанку. Такий самий традиційний український великодній подарунок зробила пані Душник дружині місцевого американського амбасадора Кемпера та національно-китайського амбасадора Чен Чін-тінґа. Місцеві газети, англомовний „Бразіл Геральд" та портуґальськомовний „Коррейо де Манга" помістили рівночасно довші статті пані Душник, в яких вона описує українські великодні звичаї та зокрема українське писанкове мистецтво.

В АМЕРИЦІ

● **Конґресова Комісія** для дослідження протиамериканських дій ухвалила одноголосно передати судові справу п'ятьох свідків, які відмовилися зізнавати перед цією комісією на основі Конституції. Ці свідки: Маркус Сінґер, Ол. Фаґерґаф, Бернард Дойч, Вілбур Магані і Френсіс Кравлі.

● **Команда фльоти** повідомила, що в червні і липні цього року вона мусить покликати до військової служби 480 лікарів. Це буде перше покликання лікарів до служби в фльоті. В червні закличуть 360 лікарів, а решту в липні.

● **Управа автостради** в стейті Ню Джерзі повідомляє, що цього року мотористи не матимуть права зривати овочі з дерев, що ростуть на автострадах, бо вона мусіла скроплювати дерева і восени сама збиратиме врожай. Фармери домагалися, цього скроплення, щоб охоронити дерева від гусені, яка з автострад поширюється на сусідні сади.

● **З Шікаґо повідомляють**, що в березні цього року зменшилося число смертних випадків на шляхах ЗДА в порівнянні з березнем 1953 року. Те саме повідомляє Крайова Рада Безпеки і про перший квартал цього року.

● **1-го травня цього року** перестала правно існувати Федеральна Контроля Комірного, яка в дійсності практично не існувала вже від 1 січня ц. р. Цю контролю введено під час другої світової війни.

● **Найвищий Суд** закінчив розгляд скарги проти окремих шкіл для білого населення в деяких південних стейтах, але рішення в цій важливій справі видасть аж 17 травня.

В СВІТІ

● **Величавими штучними** вогнями привітали мешканці міста Валетта на острові Мальта, британській морській фортеці на Середземному морі, королеву Єлисавету II, яка з своїм чоловіком і двома малими дітьми прибула туди з Добруку на північному узбережжі Африки. Єлисавета була присутня на відкритті пам'ятника в честь британських летунів, які згинули в обороні цієї фортеці під час другої світової війни.

● **„Кишеньковий" лінійний** корабель „Сверідж", що був збудований за першої світової війни з всенародної збірки фондів і був гордістю шведської воєнної фльоти, — піде на „смітник", розмонтований на старе залізо. Він мав 6,900 тонн посмности і відзначався найбільшоюю вогневою силою у тому типі кораблів. Тепер він уже — перестарілий.

● **Самі** — це танцюрист світової слави з острова Балі, який м. ін. мав величезний успіх під час своїх 3-місячних виступів в ЗДА два роки тому. Невідомий вбивник задушив його і вкинув тіло в річку, де його знайдено. Він мав 28 років, був жонатий і мав дитину. Почали шукати його тоді, коли він не з'явився на прийняті в честь президента Індонезії.

● **З міста Равальпінді** у Пакістані вирушила група альпіністів із 250 носіями вирядy, — на здобуття найвищого нездобутого досі гірського шпилю, високого на 28,250 стіп і відомого географам та альпіністам під назвою „К 2".

● **Англійський жіночий** і спортовий світи схвильовані такою подією: жіноча організація „Амазонки" викликала клюб молодих чоловіків на змагання в грі в „кульки" (товариська ігра, подібна до гри в кості). Клюб відмовився. Газети не подають, чи „Амазонки" образились, як жінки, чи як спортовки.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЮДАЇЗМ, ІЗРАЇЛЬ ТА ЗДА

Не всі жиди в З'єдинених Державах думають однаково про своє відношення до Держави Ізраїлю. Навіть не всі вони змагали до того, щоб така жидівська держава постала. Вона була головно в програмі сіоністів. Існує ж, наприклад, сильна жидівська організація, Американська Рада для Юдаїзму, яка веде гостру протисіоністичну політику, відокремлюючи національність від релігії й вважаючи їх за дві окремі та відмінні справи. Ця організація відбувала минулого тижня в Филаделфії річну крайову конвенцію, під час якої обговорювано такі важливі проблеми, як відношення американських жидів до Ізраїлю та З'єдинених Держав, громадянами яких вони є через народження, чи через набуття громадянства. По дискусії на цю тему були прийняті резолюції, які проголошено в пресі. Як дискусія, так і резолюції заслуговують на ширшу увагу.

Леслінг Дж. Розенвальд, президент Американської Ради для Юдаїзму, підкреслив, що Рада є тої думки, що „націоналізм Ізраїлю мусить обмежитися до границь цієї держави". Він заявив, що „цілковите національне відокремлення американських жидів від Ізраїлю є конечне, особливо тому, що Ізраїль є суверенною, чужинною державою, нарід якої має право дбати про свою національну долю згідно зі своїми найкращими інтересами". Виясняючи іміграційні закони Ізраїлю, Розенвальд зазначив, що їх треба виправити в такому розумінні, щоб Ізраїль уважав жидів в інших країнах за своїх евентуальних громадян тільки тоді, коли ті жиди самі виявили охоту стати громадянами Ізраїлю. При тому він підкреслив „нерозпливчастий характер американського громадянства американських жидів", як теж заявився проти контролі американських жидівських організацій чинниками з-поза ЗДА. Коли в Ізраїлі це зрозуміють, казав він, то це буде „конструктивний крок" для практичної розв'язки проблем, які обходять жидів в Америці та інших країнах.

В резолюції, ухваленій конференцією Американської Ради для Юдаїзму, сказано, що американський уряд не повинен діяти під „впливом груп, що натискають", а тільки „оформлювати закордонну політику в найкращому інтересі всього народу ЗДА та вільного світу". Виглядає, що ця резолюція звернена проти американських сіоністів, точніше проти Американського Сіоністичного Комітету для Публічних Справ, представники якого були в департаменті стейту у Вашингтоні якраз під час нарад Американської Ради для Юдаїзму, та закликали уряд, щоб він „перевірив" своє становище в справі арабсько-жидівського ворогування. Д-р Емануель Найман, сіоністичний провідник, ще окремо запротестував в той самий час проти збройного договору між З'єдиненими Державами та Іраком. Але й тоді, якби Американська Рада для Юдаїзму не мала на увазі тих двох сіоністичних інтервенцій у Вашингтоні, то її резолюція була б тільки одною з багатьох інших політичних маніфестацій, звернених проти американських сіоністів, чи сіоністів взагалі, експансивна політика яких, на думку Ради, шкодить жидівству і не пособляє замиренню на Середньому Сході.

Замітне є й те, що говорив віце-президент Американської Ради для Юдаїзму, Генрі С. Маєр, коли закликав американських жидів підтримувати таке становище адміністрації Айзенгавера, яке відкидає думку, що „американські жиди наділені спеціяльними правами, чи спеціяльною відповідальністю щодо Ізраїлю", яку то думку накидають американським жидам сіоністи. Рада теж пригадує, що відому з її активности Жидівську Агенцію для Палестини зареєстровано як агента уряду Ізраїлю та що американські жиди повинні це розуміти, бо це теж є один з тих „конструктивних кроків", які усувають збентеження щодо відносин американських жидів до Держави Ізраїлю.

Як бачимо, серед американських жидів є різні думки щодо жидівської національности і віри, як і їхнього відношення до Ізраїлю, чи того, що саме може об'єднувати жидів у світі. Це, одначе, в нічому не спиняє їхньої акції допомоги жидам у цілому світі, ні теж їхньої піддержки юдаїзму. Спір має більш політичний характер, що набрав гостроти щойно тоді, як американські сіоністи повели широку акцію в справі визнання Держави Ізраїлю, чи ще пізніше, як почали допомагати Ізраїлеві в боротьбі з сусідніми арабськими країнами.

КОБАЛЬТОВА БОМБА

Розвідчі агенти дістали турбуючі вісті про існування міжнародного об'єднання торгівців для пачкування кобальту до країн поза залізною заслоною. Недавні звідомлення про розкриття спілки комуністів в Італії для закупна кобальтових припасів для Совєтського Союзу дали агентам ключ до дальших відкрить в цій справі.

Кобальт — це метал, який має властивість всякати радіювання розбитого атому і розсіювати радіоактивний порох з таким наслідком, що гине всяке життя на шляху, яким переходить такий порох. При допомозі цього металу можна скласти третю з черги бомбу — після атомової і водневої, яка стане новою загрозою для всього людства.

Ближчі подробиці про цю справу не були відомі, поки 11 квітня ц. р. асистент секретаря оборони для дослідів і розвитку, Доналд А. Кворлес, з дозволу вашингтонського уряду, не подав через радіо основних відомостей про кобальтову бомбу. Він потвердив можливість вироблення такої бомби, одначе негайно додав, що після її експльозії атмосфера заповнилася б такою кількістю радіоактивного пороху, що вона стала б однаковою небезпекою як для ворога, так і для тих, що цю бомбу вжили. Тому, на думку Кволерса, кобальтова бомба (яку він назвав по англійськи „C-bomb", не могла б придатися ані Совєтам ані Америці.

За його виясненням, кобальтова бомба — воднева бомба, вміщена не в сталевий, а в кобальтовий ящик. Більша небезпека від кобальтового ящика полягає в тому, що цей метал, подібний до олива, всякає всю радіоактивність. В момент екпльозії кобальт розприскається і створить хмару пороху, сповнену променями гамма, сильнішими в 320 разів під променів, які висилає радій.

Така хмара пороху, витворена кобальтовою бомбою не підлягає контролі і вітер може гнати її на всі сторони, — чи то на ворога, чи на „свого", знищуючи по дорозі все живе. Тому, на думку Кволерса, таку бомбу не можна вважати за „добру зброю" — бо зброя має на меті нищити ворога, а не того, хто її вживає.

Кволерс не застановлявся над розмірами кобальтової бомби, одначе з інших джерел відоме, що її не можна було б перевезти літаком, а на це треба було б корабля.

Нема сумніву, що така „самогубна" зброя вже тепер можлива. Якщо б, напр., скинути кобальтову бомбу на західньому узбережжі З'єдинених Держав, то кобальтова хмара могла б іти з вітром на схід аж до східнього узбережжя, винищуючи на своєму шляху всяке органічне життя. Саме тому Пентагон так стурбований пачкуванням кобальту міжнародним об'єднанням змовників.

Знавці цих справ припускають, що контрабанда кобальтом іде з Чіле, в Південній Америці, і з Бельгійського Конґа, в Африці. Цей метал дістається до Швайцарії, а з Швайцарії за залізну заслону.

Люди, що мають на думці втримувати і поширювати мораль в політиці і в прилюднім житті, застановляються над питанням продукції кобальтової бомби з морального боку. Вони думають, що таку „зброю" можуть випустити хіба одиниці або групи, що не визнають Бога, як творця всесвіту, отже й творця людини. Якщо б хтось відважився випродукувати і вжити кобальтову бомбу, тоді той „хтось" мусів би приготовити кінець самому собі. Одначе, „на щастя", кобальтова бомба ще не винайдена, отже може вона й ніколи не буде дійсністю. — Так само, як довгі роки людство має в своїх руках бактеріологічну зброю, одначе її не вживає, так саме можливе й життя у свідомості, що кобальтову бомбу можна винайти і вжити, одначе цісі думки не здійснюється.

Найновіше твердження Вінстона Черчила таке, що ми вступаємо в добу, коли сама війна стане неможливою.

Зенон Стефанів

ОБОРОННО-СОЮЗНІ ДОГОВОРИ ЗДА

Всім, хто слідкує за розвитком міжнародних подій, відомо, що ще довгий час від припинення воєнних дій в 1945 р., західній світ мало, а то й зовсім не реаґував на всякі імперіялістичні починання совєтської політики. Аж коли кремлівська кліка змінила свою тактику дипломатичних крутійств на явну агресію, Захід поволі переходить до стану оборонного поготівля.

Завдяки здоровому інстинктові американського народу, що, до речі, цілими десятиріччями був виховуваний в традиційному ізоляціонізмі — З'єдинені Держави, наймогутніша країна світу, стають ініціятором, творцем і ґарантом великого міжнародного альянсу різних рас і народів, не використовуючи зовсім при тому свого великодержавного становища у відношенні до малих і слабших народів.

В теперішню пору ЗДА зв'язані цілою низкою добровільний союзних договорів двостороннього або колективного характеру, у висліді чого договірні сторони зобов'язані до негайного збройного виступу на випадок нападу на одного із сиґнаторів пакту. Для успішного переведення оборонної підготови впроваджено широку уніфікацію зброї, летунства і транспортових середників, спільну вишкільну і організаційну систему та обмін військовими знаннями. В тому ЗДА покривають величезну частину видатків у формі економічної допомоги та постачання військово-технічного виряду.

З точки погляду міжнародного права, що нормує взаємовідносини між поодинокими народами й державами, ті договори можна поділити на сім груп:

1) Договір в Ріо-де-Жанейро або коротко Ріо-пакт, який уклали 2 вересня 1947 наступні держави: 1) ЗДА, 2) Мехіко, 3) Куба, 4) Гаїті, 5) Домініканська Республіка, 6) Гондурас, 7) Ґватемаля, 8) Сальвадор, 9) Нікараґуа, 10) Костаріка, 11) Панама, 12) Колюмбія, 13) Венесуеля, 14) Еквадор, 15) Перу, 16) Бразилія, 17) Болівія, 18) Параґвай, 19) Чіле, 20) Арґентина і 21) Уруґвай.

2) Північно-Атлантійський договір (НАТО) підписаний 4 квітня 1949 такими державами: 1) ЗДА, 2) Канада, 3) Ісляндія, 4) Норвегія, 5) В. Британія, 6) Голляндія, 7) Данія, 8) Бельгія, 9) Люксембурґ, 10) Портуґалія, 11) Франція, 12) Італія, а додатково 20 вересня 1951 р. підписали ще 13) Греція і 14) Туреччина.

НАТО творить один із найголовніших відтинків в ґльобальній оборонній системі для охорони Західньої Европи і Близького Сходу. В цьому році завершується мілітарна розбудова держав-учасників цього пакту, а особливо ж їх суходільних військ. В теперішній час НАТО, не враховуючи ЗДА розпоряджає вже 70 модерно вишколеними і вирядженими дивізіями воєнного стану. Летунство ще в цьому році буде поширене до 10 тисяч бойових машин. Вся увага головного командування союзних військ звернена тепер на творення резервових дивізій та спорудження летовищ, яких тепер є в Европі 124 готових із запляновнаних 160, в тому числі 50 летовищ сполучених нафтопроводами із портами.

В серпні 1951 ЗДА уклали оборонні пакти: 3) з Філіпінами і 4) з Австралією і Новою Зеляндією (АНЗУС).

5) Окремий пакт, крім мирного договору, укладений у вересні 1951 з Японією. На його підставі ЗДА мають право стаціонувати свої війська в Японії, доки не буде устійнений мир і безпека на Далекому Сході та до часу відновлення збройних сил Японії.

Кошти ремілітаризації Японії в найближчому часі передбачені в сумі коло 4 мільярдів дол., з того ЗДА покривають 1,700 мільйонів. В стадії організації є вже 10 дивізій, повітряні сили повинні мати в своєму стані 1200 літаків, а воєнна фльота — 150 тис. тоннажу.

6) Договір з Південною Кореєю в серпні 1953, вже після заключення перемир'я, яким ЗДА ґарантують непорушність території Південної Кореї.

7) Далі, ЗДА уклали ще цілий ряд спеціяльних трактатів, військово-економічного змісту, що не вимагають окремої ратифікації Сенату. Є це т. зв. „Executive Agreements", на підставі чого існують окремі договори, як напр. з Юґославією, Еспанією, Іраном, Формозою, Сіямом, Пакістаном тощо.

До цього належить додати, що уряд ЗДА посередньо дуже заінтересований в існуванні і в організації реґіональних оборонних бльоків держав, *як напр.: Скандинавський* і Балканський Союзи, Бенелюкс, Союзи Близького і Середнього Сходу, куди входили б Туреччина, Іран, Ірак, Пакістан, Афґаністан та арабські країни. В останньому часі ЗДА виявляють велику дипломатичну ініціятиву в справі остаточного оформлення Европейської Оборонної Спільноти, куди мала б вже увійти і Західня Німеччина із своїм військовим контингентом.

Як знаємо із останніх повідомлень, за почином ЗДА формується тепер новий оборонний союз південно-східньої Азії, до якого крім ЗДА увійшли б Індія, Пакістан, Цейльон і Бурма. Якщо вдасться цей союз зорганізувати, то це буде завершенням суцільности великого оборонного фронту західнього світу, в якому незрушимою основою є З'єдинені Держави.

НІМЦІ І РОСІЙСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ

Німецька преса займається пильно російською еміграцією, яка проживає на теренах Західньої Німеччини. Спонукою до цього заінтересування був відомий судовий процес совєтського шпигуна Мюллєра-Хорунжого, який був членом російської „протикомуністичної" організації, відомої в Німеччині під назвою НТС. Одним з провідників цієї організації був і російський еміґрант д-р Трушновіч, якого—як знаємо—викрали совєтські аґенти в кінці квітня із західнього Берліну. Але й ціла справа цього викрадення досить неясна.

Згаданим на вступі питанням займається між іншим і німецький щоденник „Донав Курієр". З дня 20 квітня ц. р. читаємо в цьому часописі: „Екзильні групи східніх народів між собою мало згідливі. Відноситься це, зокрема, до російської еміґрації. Між двома російськими організаціями розгорівся бій на життя і смерть. І так РІБ (російське інформаційне бюро) твердить ні менше ні більше, що НТС в останніх роках війни стояв тільки позірно по німецькій стороні, а на ділі був знаряддям в руках Москви".

Поодинокі причини, які склались на розвал німецького східнього фронту, й досьогодні належно не вияснені. Частинну відповідь на це питання дає РІБ при помочі свідків, документів та таємних наказів. Ця російська протикомуністична організація виступає зі своїми інформаціями саме в часі, коли в Бонні має відбутися судовий процес проти німецького журналу „Дойче Ілюстрірте" за те, що він проголосив, що провідники НТС Байдалаков і Поремскій працювали під час війни в Німеччині як совєтські шпигуни, за що опинилися опісля в гітлерівському каценті. Цей надзвичайно сенсаційний процес був визначений на день 13 квітня ц. р., але на старання адвокатів Байдалакова і Поремского, його відложено.

Загальна опінія очікує від цього процесу важливих фактів, які можуть мати історичне значення. Бо якщо вірити інформаціям РІБ, то НТС промощував Совєтам дорогу від Сталінґраду аж до Берліну. А рецепта була зовсім проста: пхати своїх аґентів там, де треба. В Німеччині існувало „Міністерство для окупованих територій". Звідси висилано шпіцлів та аґентів, які мали на оці всі німецькі установи, що працювали на східніх теренах. Але правдиві жнива для Москви почалися щойно з моментом, коли аґенти НТС, яких німці прийняли до цього міністерства, почали свою працю. Були це люди, як твердили німці, які перед тим пройшли різні курси та перевишколи. Вони стояли також у зв'язку з комуністичними партизанами.

Аґенти з НТС опанували були також життя в самій Німеччині. Вони розвинули окрему діяльність серед робітників зі Сходу, і всі саботажі в воєнному промислі були ділом їх рук. Вкінці вдалося аґентам з НТС опанувати школу пропаґанди в Деббендорфі, де вишколювано пропаґандистів для російських частин, які боролися по стороні німців. Але ніхто так ненавидів німців, як учні цієї школи. І хоча німецькі військові частини впали на сліди діяльности НТС, ця організація мала засильні зв'язки в найвищих кругах, щоб можна було її зліквідувати. Доказом цього була особа генерала Трухіна, члена головної управи НТС. Він залишає свій пост шефа згаданої школи і переймає місце в штабі армії Власова. І саме з його наказу вимордувано в підступний спосіб тисячі німців при розвалі Німеччини. І поки німці зорієнтувалися, що їх „приятелі" стали ворогами, за цю спізнену орієнтацію заплатили тисячами жертв.

В кінці згаданий німецький щоденник зазначає: „Це було 1945 року біля Праги". Сьогодні 1954 р. стоять два стовпи НТС — Байдалаков і Поремскій перед суддями в Бонні. Вони оскаржують один німецький журнал. І ті, які дивилися з острахом на діяльність НТС в останній війні, ставлять собі зараз питання: чи і в союзній німецькій республіці візьмуть верх сили, які були духовними батьками НТС за часів Третього Райху? Тому процес в Бонні має для нас, німців, велике значення".

Можна б тільки побажати, щоб у справі НТС та їй подібних російських „протикомуністичних" організацій прозріли й ті, які ще сьогодні „опікуються" німцями та ставлять на московського білого коня.

Н.

СОВЄТСЬКА МОЛОДЬ

Важко перелічити всі ділянки соціяльного, політичного чи культурного життя, де совєтська система блискуче провалилася, залишивши, замість обіцяного щастя, тільки руїни в господарстві і розтоптані таланти в культурі.

Але ніде безкрилість сухої комуністичної догми не виявилася так різко і рельєфно, як в освіті та вихованні. 36 років комуністи намагаються виховати молодь в дусі марксистської догми. 36 років вони працюють над душами нових поколінь, починаючи з семилітніх піонерів, щоб навіяти їм тверде переконання, що краще і вище за комуністичну партію нема нічого на світі; що гордістю і радістю кожної людини має бути — працювати на користь компартії і виконувати її накази.

І ось тепер, на першому за останніх п'ять років з'їзді Комсомолу, Шелепін — секретар всесоюзного Комсомолу, в нападі одвертости розказав, що саме являють собою комсомольці і що насправді цікавить їх.

Шелепін мусів признатися, що комсомольська муштра і марксистська догма не задовольняють комсомольців, і вони шукають правди і задоволення духових потреб у релігії, Шелепін мусів заявити, що чимале число совєтської молоді підпало під релігійні впливи, і тому комсомол знову повинен пожвавити антирелігійну роботу серед молоді.

Нападаючи на ту частину молоді, що цікавиться релігією, Шелепін водночас показав і те, що робиться з молоддю, яка, слухаючись наказів партії, відсахнулася від релігії і намагається пристосуватись до життя в совєтській дійсності. Шелепін заявив, що тепер серед комсомольців розвелося багато ледарів, людей, що присмокталися до чужої праці, і паразитів. „Таких багато вештається вулицями Москви, Ленінграду, Тбілісі, Єревані чи інших міст — обурюється Шелепін. Вони мають зачіски під Тарзана, одягнуті, як папуги; вони ніде не працюють, не вчаться, і проводять ночі в ресторанах та в погоні за дівчатами".

Все це дуже цікаво, але мимоволі виникає питання: до якої ж кляси совєтського суспільства належать оці комсомольці, що можуть не працювати і проводити ночі в ресторанах із дівчатами? Де вони беруть гроші на ці приємності? Чиї вони сини, що можуть ухилятися від „рознарядок" комсомольців на працю і не мусять заробляти на життя? Яка кляса совєтської бюрократії взагалі може мати стільки грошей, щоб давати їх своїм синам і дочкам на кишенькові витрати в таких розмірах, щоб вистачило на дорогі нічні ресторани? Та ж оці паразити, прихлібники і ледарі — це і є кість від кости і плоть від плоти комуністичної партії!

Розклад, деморалізація і моральне виродження — ось наслідки, що їх приніс комунізм в душі тієї частини молоді, яка не мала досить сили чи родинної підтримки, щоб протистояти його розкладницьким впливам. Молодь не може жити, як олов'яні солдатики — муштрою, бездушним виконуванням наказів і безконечною одноманітною жуйкою партійних директив.

Сіра середина, тупі й пасивні душею люди, кар'єристи і пристосувальники, які з легким серцем можуть сьогодні твердити одне, а завтра — друге, — такі можуть сподіватися зробити в Совєтах кар'єру і навіть колись замінити Шелепіна на посаді секретаря комсомолу. Але для живих, палких, допитливих молодих умів лишається тільки два шляхи: або вони починають самі шукати відповідей на одвічні питання і знаходять їх в релігії чи в правдивій історії свого народу чи в любові й служенні йому. Тоді Москва починає ганятися за ними, щоб знищити їх фізично. Або, не подолавши внутрішнього конфлікту, друга частина молоді махне рукою на всякі духові потреби, цинічно посміється з них, і кинеться на задоволення примітивних потреб і на шукання вульґарних насолод, — і тоді загине духово... Молодь, жива, розумна, критична до всього і поривчаста молодь, неминуче мусить гинути в совєтській атмосфері. І доповідь секретаря Всесоюзного Комсомолу, Шелепіна, про настрої комсомольців дуже яскраво і виразно потвердила це положення.

„Голос Америки"

Б. Лаврівський

СОВЄТСЬКА АМБАСАДА — ШПИГУНСЬКЕ КУБЛО

Великодній Понеділок. 9-та година вечора. На сіднейському летовищу „Маскот" небувалий рух. Зібралося коло трьох тисяч людей. Чути слов'янські мови — чеську, російську, польську, українську. Видно декілька на спіх намальованих транспарентів: „Домагаємося вільної Чехословаччини в вільній Европі", „Домагаємося звільнення політичних в'язнів в Чехословаччині" і ін. Безліч фото- й кінорепортерів. Ще більше поліції — в одностроях й, напевно, без них...

Творяться групи зовсім незнайомих між собою людей. Розмови стають щораз голоснішими. Австралійці уважніше прислухуються до незрозумілих але повних обурення розмов „новоавстралійців".

Люди метушаться перед брамами:

— Якими дверима ввійдуть?

— То не може бути, щоб уряд дозволив на свідоме вбивство!

— То ж буде ганьба для цивілізованого світу!

Великий натовп людей, що чекав біля головного входу, враз кидається назад, до летовища...

— Пішли іншою дорогою!

... Ясно освітлений майдан... Великий тримоторовий літак, навколо нього сила людей. З лівого боку — несамовитий образ, якого ніколи не забуду.

„Ведуть" її — Євдокію Петрову, дружину бувшого секретаря совєтської амбасади.

Натовп на хвилю знерухомів, бо шестеро „людей" тягнуло, пхаючи в плечі, невеликого росту жінку... Совєтські „дипломати" виконують свою „дипломатичну роботу": двоє міцно тримають під руки, а четверо — в тому числі одна жінка — пхають...

Навіть не волочать, а несуть, бо жінка — хвилями непритомніє... Лице хворобливо бліде, плаче... час від часу щось говорить, але не всім чути... В одній пантофлі, бо друга злетіла з ноги, коли натовп пробував її вирвати з рук посіпаків...

Натовп реаґує — крики: „Залишіть її тут!.. Вона не хоче їхати додому... Бандити!.."

Люди хочуть відтягнути сходи, на які поволі втягають чекісти свою жертву.

Крики зростають: „Вона отруєна!.. Їй зробили застрик!.."

Вмішується поліція: відпихає — й то „активно" тих, хто зближається до тієї несамовитої групи людей. Вже всі знають, що Петрова кілька разів сказала „допоможіть мені... я не хочу їхати" — але кожного разу після тих слів наче б втрачала свідомість.

Поліція попереджає, намагається віддалити натовп від літака. З'являються пожежники — будуть розганяти водою...

А тим часом — під охороною поліції — приволокли жінку до дверей літака. Вона обертається до людей, розпач, смертельний страх і безнадійність на вже мертвому лиці. Щось говорить... Натовп на момент замовкає. І опісля — знов крики.

Двері замикаються. „Дипломатична справедливість" перемогла...

Це був переломовий момент. Петрова, жінка „неповоротця — дипломата" перестала існувати — залишилася совєтська правда й свобода. И відчули цю вже безпосередню небезпеку всі, хто бачив ту лекцію совєтської дійсности.

Літак відлетів, — і розпочалася правдива демократична діяльність. Репортери звертаються до всіх, чи хто чув про бажання Петрової залишитись... Багато людей — очевидно, „новоавстралійців" — підтверджують це. Енерґійний член парляменту, В. Вентворт, який виступав на українській протиголодовій демонстрації, збирає офіційні зізнання від людей, що чули від Петрової „допоможіть мені". Свідчить кілька росіян, а рівно ж і українець — Константин Сальваровський, що чув: „Я не хочу їхати". Кілька знаних осіб телефонувало безпосередньо до прем'єра Мензіса...

Люди розходяться, — наче б по похороні, з однаковою думкою — так не може бути, з надією, що мусить щось статися в Дарвіні, де затримується літак...

Всі розходяться з одною думкою: як на це зареаґує преса? Яку реакцію викличе це в широких масах австралійців, що назагал слабо реаґують на міжнародні події. Бо ж, треба ствердити, що на самий факт відкриття совєтського шпигунства, „публіка" реаґувала досить стримано...

З побіжних обсервацій того вечора варто відзначити два, розмірно дрібних, але характеристичних факти...

Один старший віком австралієць в часі найбільшого піднесення натовпу крикнув: „Всі росіяни — бастарди!" Це викликало репліку теж старшого росіянина: „Не — всі, бо багато з нас втекло від большевиків!"

Але це не викликало, як здавалося, очікуваного враження на австралійцеві.

Побіч стояли два репортери, розмовляли між собою по-французьки: „Тож політичні в'язні є не лише в Чехословаччині", — вказуючи на транспарент, про який вище згадувалось.

Вівторок, 20 квітня, — дата, яка ввійде в новітню історію Австралії.

З самого ранку біля продавців газет надзвичайний рух, — і за годину вже неможливо дістати газету. Мовчазні, стримані австралійці вдивляються в численні фотографії й коментують вчорашні події на летовищу...

Віддаємо слово газетам:

„Опублікування в австралійській пресі диких сцен що ділялися з п. Петровою на летовищі, запалили нарід. Викликали огиду в людей фотографії безпомічної жінки, яку волікли до літака... Вперше жорстокість поліційної держави була представлена австралійцям в їх власнім краю. Комунізм виявив себе у своїй твердій брутальності.

І якби прем'єр Мензіс та його колеґи, після опублікування тих фотографій з летовища, не врятували Петрової, вони були б в клопоті..."

Одночасно друга газета, що стоїть близько до уряду і що подала найбільш трагічні фотографії — запитує: „Чи дійсно Петрова від'їхала під примусом? Випадки на летовищі — крики натовпу, метушня — утруднюють відповідь на це питання. Але Австралія все ще відповідальна за ту жінку".

(Закінчення буде)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Кентон, Огайо

Перша Виставка Українського Народнього Мистецтва.

У днях від 30 березня до 5 квітня б. р. відбулася в Кентон, Огайо, Перша Виставка Українського Народнього Мистецтва під протекторатом філії УКК в Кентон, головою якої є інж. М. Янович.

Організатором Виставки був п. Зіновій Томків.

Виставка була розміщена у трьох великих получених залях нового будинку YWCA. Відкриття Виставки розпочав місцевий хор в народних строях американським гимном українською мовою під управою п. Панчишина. Відтак директорка YWCA, пані Кирил, представила присутнім голову Комітету Виставки, п. З. Томкова. Останній підкреслив ціль Виставки, а саме: показати зразки українського народного мистецтва і тим самим запізнати з українською „культурою та звернути увагу на теперішнє положення українського народу та на його боротьбу з московським імперіялізмом, і запросив директорку YWCA офіофіційно відкрити Виставку. Пані Кирил протяла блакитно-жовту стяжку, яку держали дві учениці Гайскул: п. М. Домбчевська в яворівському та п. Т. Яцикевич , в заліщицькому строях. Обидві учениці пізніше давали пояснення відвідувачам. Голова філії УКК вручив директорці YWCA на пам'ятку писанки. М. Домбчевська відгуляла укр. нар. танок, п. Ю. Свісталь з Акрон виконав кілька пісень при бандурі, а хор кількома піснями замкнув програму. Відтак прибув директор місцевого Мистецького Інституту п. Джозеф Гатчісон і тепло привітав першу спробу показу укр. нар. мистецтва та ствердив, що багато американців не вміють оцінити вартости отих народних мистецьких творів та забувають, що більшість американців є потомками людей, що приїхали з Европи і привезли з собою культуру свойого народу, що стала складовою ччастиною американської культури. Тепер — продовжував він дальше — належить оті культурні вартості приймати та створювати умовини дальшого їх розвою.

На виставці були заступлені всі ділянки українського народнього мистецтва: вишивки, народні строї, килими, різьба, інкрустація, писанки, кераміка. Було кілька столів із книжками в англ. мові, взорами, образами та картками. На стіні висіла мапа Европи із зазначеними етнографічними границями України, а по боках порівняльні дані населення та територій України й інших народів Европи. Усі ті рисунки в кольорах виконав дуже старанно п. В. Печенюк. На стінах висіли теж образи артистів-малярів: Е. Козака, М. Кмита та Пачовського. На отамані закритій гуцульським ліжником, лежала бандура, яку відвідувачі із зацікавленням оглядали та прохали пояснення.

Реклямa для Виставки була підготована. Місцева преса помістила два рази статті з відповідними ілюстраціями, в тому довгі пояснення про традицію та виконання великодніх писанок. Для тієї цілі рівнож зорганізував голова комітету дві радіопрограми в англійській мові з українською музикою. Рівнож видруковано летючки в англійській мові, в яких подано дані про історію України, про культуру та пояснення до поодиноких експонатів.

В останніх днях виставки відбулася в тому ж будинку конвенція YWCA — стейту Огайо, на яку були запрошені українці на прийняття. Під час конвенції переведено українську програму, що було зазначени в програмі конвенції. Вступне слово виголосив п. З. Томків. Два хлопчики, Данило та Ярослав Вобечко, що приїхали з Клівленду з батьками, відгуляли два сольові танки: Чумак та Запорожець і дует Запорожець — двобій з шаблями. М. Домбчевська виконала гопак. Хор відспівав кілька пісень. Спеціяльний аплявз одержали згадані два хлопчики Данило і Ярослав Вобечко. Треба ствердити, що вони вже друге покоління тут роджене. — Честь і слава їх батькам.

Експонати на виставку випозичили громадяни Кентону й інших міст. Перш за все треба згадати п. Ірину Козаченко, яка приїхала із Дітройту, привезла народні строї тамтешнього Відділу Союзу Українок та велику кількість власних речей народного мистецтва і щоденно через цілий час виставки дижурувала з п. А. Домбчевського допізна у виставовій залі та давала потрібні пояснення відвідувачам. Теж кооператива „Базар" з Филаделфії прислала безкорисно свої експонати на Виставку. Крім того пані з Клівленду: О. Загородна, О. Німилович, Т. Угера, Л. Боднар, Л. Мельник, Я. Кришталович, О. Руденська, М. Вігун, М. Тесарович, І. Іванишин і Дубова випозичили безкорисно власні вироби народнього мистецтва. Були теж експонати п. Ірини Мадай з Филаделфії і п. Ірини Гнатюк з Савт Бенд, Індіяна.

Виставка мала численних відвідувачів. З. Т.

Филаделфія, Па.

Віче про сесію УНРади.

18 квітня ц. р. Т-во Сприяння Українській Національній Раді влаштувано масове віче під назвою: „3-тя Сесія УНРади". Як ніколи раніш, заля була заповнена. Це ознака, що Державний Центр УНР став увагою українського загалу.

Коротким вступним словом голова Т-ва інж. П. Панасюк відкрив Віче і запросив до слова голову УВАН, проф. М. Ветухова. Доповідач, з властивою йому ерудицією, почав свій реферат з часів Відродження України, з часів 1917 року, коли силою зброї Українська Держава здобула свою самостійність, пройшовши вогнений історичний шлях безупинної боротьби до 1921 року, і лише під навалою переважаючих сил московського ворога змушена була відступити, але не скапітулювати. Військо та Уряд змушені були відійти на чужі терени, щоб в інших умовах та іншими засобами продовжувати перманентну боротьбу за самостійність Української Держави.

Прелеґент ґрунтовно зупинився на періоді пожвавленої діяльности Екзильного Уряду з припливом свіжих сил нової еміґрації, яка підтримала піднятий прапор визвольних змагань Головним Отаманом і Головою Держави бл. п. Симоном Петлюрою. Свіжі, конструктивно-творчі сили включившись в боротьбу, разом із „старою ґвардією" продовжують її і до сьогодні. Перший етап цієї активізації припадає на 1948 рік, коли було створено Український Передпарлямент — Укр. Нац. Раду. Схарактеризувавши шляхи діяльности, проф. Ветухів підкреслив, що за цей час, завдяки наполегливій праці УНР та активності еміґрації в підтримці УНР, в західньому світі зайшли кардинальні зміни щодо ставлення до української проблеми. Українська справа тепер в дипломатичних колах стоїть на одному з перших місць. Західній демократичний світ поволі приходить до переконання, що без визволення поневоленої Москвою України в першу чергу, немислиме стале визволення інших поневолених народів, і тільки правильна розв'язка української проблеми дасть задовольняючі наслідки в зупиненні московського аґресивного імперіялізму. Єдиним заборолом тут може бути міцна Самостійна Соборна Українська Держава, підтримана волелюбним Заходом, а зокрема Америкою. В цьому напрямі і скерована вся праця Державного Центру УНР. В основі цих міркувань і провадила свою працю 3-тя Сесія УНР.

Деякі противники очікували, що з вибуттям чільних діячів УНР, зокрема смертю Президента УНР, А. Лівицького, д-ра Барана, проф. Мазепи, проф. Іваницького зайде в УНР неминуча криза. Та ці пророцтва не здійснились. Вислід праці 3-ої Сесії показав, що партії, які творять Державний Центр, перебороли всі труднощі, забули, при рішенні важливих справ, всі дрібні непорозуміння, незгоди, сиділи за круглим столом і конструктивно розв'язали найтрудніші справи. І сподівана криза не тільки не мала місця, а навпаки, після 3-ої Сесії Державний Центр значно зміцнів і скконсолідувався.

Прелеґент ознайомив присутніх з плянами та завданнями, що стояли на Сесії, підкресливши, що найголовнішу ролю в нашій майбутній боротьбі проти спільного ворога має політична терпеливість та толеранція серед політичних партій. Тільки на основі такої гармонії буде можлива успішна боротьба з ворогом.

На закінченні доповіді посипались численні питання, на які проф. Ветухів дав суттєві і вичерпуючі відповіді.

Коли головуючий інж. П. Панасюк запросив записуватись до дискусії, то мабуть вперше у Филаделфії дискутантів не знайшлось навіть серед тих, що пока стоять в опозиції до УНР. Публіка сприйняла реферат з великим задоволенням. Відсутні були, так раніш практиковані, дразливо-неперебірчиві виступи, і це дає підставу сподіватися на ще один крок до загальної консолідації навколо Державного Центру УНР. Співом „Не пора, не пора москалеві й ляхові служить" закінчено Віче.

З Д.

Фініксвілл, Па.

Заснування Відділу УКК.

Дня 1 березня цього року у нас відбулись Збори, в цілях заснування Відділу Українського Конґресового Комітету.

На Збори прибули представники місцевих організацій і активні громадяни, а від Централі Українського Конґресового Комітету — відпоручник, п. С. Сприньский.

Збори відчинив голова Ініціятивного Комітету п. Андрій Шишак, вітаючи всіх присутніх, а звіт з дотеперішньої діяльности склав М. Сохецький.

До Президії Зборів увійшли — голова — Михайло Короляк, заступники Дмитро Цюх і А. Шипак і секретар — Ст. Мельник.

Відпоручник Централі виголосив короткий реферат, в якому визначив ціль і завдання майбутнього Відділу.

Збори, по вислухані реферату, ухвалили Відділ Українського Конґресового Комітету створити, з тим, щоби до Управи Відділу увійшли представники усіх місцевих організацій.

Опісля відбулися вибори, в наслідок чого до Відділу увійшли слідуючі особи: голова — Андрій Шишак, заст. Степан Геремаш, секретар — Михайло Сохецький, касир — Степан Мельник, референти — Степан Згута, Григорій Турчок і Василь Цекот. Контрольна Комісія: Іван Грисьо, Петро Місько і Іван Завала. Громадський Суд: Іван Фуга, Микола Вучко і Михайло Короляк.

На закінчення, п. С. Сприньский відповідав на запити та давав пояснення з приводу різних питань, що виникли під час дискусій.

Збори закінчено відспіванням Українського Національного Гимну. В. П.

ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБІЙТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

ЗАКЛИК

ДО БУВШИХ ПРОФЕСОРІВ І АБСОЛЬВЕНТІВ МУКАЧІВСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ

В порозумінні з ВШ. проф. Августином Штефаном, бувшим директором Торговельної Академії в Мукачові - Вратиславі, цим відносимо ініціятиву влаштування зустрічі всіх бувших членів Професорського Збору ДТА-УТА в Мукачеві - Сваляві - Вратиславі з своїми бувшими учнями.

Цього року минає саме 15 років від того часу, як величезна більшість з нас була змушена політичними обставинами виїхати закордон. З'їдьмося по 15-ти роках блукання. З'їдьмося бодай у тому колі, що перебуває на терені ЗДА і Канади.

Віримо, що всі члени Професорського Збору, як також і всі наші товаришки й товариші шкільної лавки як один відгукнуться на цей наш заклик і піддадуть думку: де і коли відбути зустріч. Рівно ж просимо подавати кандидатів до підготовчого комітету, які повинні б знаходитися в більшості в місці передбаченому для відбуття зустрічі.

Просимо ласкаво так Панів Професорів, як й наших колеґ писати на адресу:

Dr. Michael Pap, Dep. of Pol. SCI.
University of Notre Dame
Notre Dame, Ind.

Пригадаймо собі безжурні дні нашого шкільного життя, висловім нашу вдячність нашим Виховникам. Пригадаймо славні дні підготови до Великого Березня, пригадаймо дні нашого всестороннього росту.

Вітаємо всіх щиро і кличемо

До побачення!

Д-р Михайло Пап, в. р.;
Д-р Петро Стерчо, в. р.

КОНЦЕРТ ПРОФ. В. КІПИ

В п'ятницю, 7 травня, буде концерт проф. Вадима Кіпи.

Кожен, хто любить мистецтво музики і цінить переживання її, найсправжнішої, як душевний здобуток, повинен відвідати цей концерт.

В програмі — Бах, Бетговен (місячна соната), Шопен, Чайковський (думка), Фоменко (Кобзар), Верді - Ліст (трубадур).

Твори, що вибрані, чи з клясичної старовини, чи з сучасности, дістають собі в проф. В. Кіпи свій найосібніший і, мабуть, найвластивіший спосіб виконання — в кожному окремому випадку.

Найприкметніша властивість обдаровання нашого пяніста, це — що він виборює завжди власний образ і творить наново, в повній життьовій силі.

В нього дужий інстинкт до звукової барви. Володіє нею незвичайно: в найвищих інтенсивностях її — в колосалітеті, з рисами прекрасної і покоряючої фантастики, в рефлексах творчого чуда, що викликав Ліст; а також і в співних, повних смутку несказанного і чару, облитих найпрозорішими і найделікатнішими хвилями сердечного почування — речах Шопена.

В. Кіпа першорядний майстер в дограничнo життєвій ритмиці; де розкривається внутрішній закон і де ряди могутніх символічних „ключів" з сфери творчого.

В нього — суверенне опанування ритмічних ткання, особливо в бурхливих обрисах.

Одночасно з повною безпосередністю переживання: в кожному мотиві, в кожному звороті музичного речення. Зближеність уяви, почуття, думки, як тільки можна, — в суцільний творчий порив. Вміння викликати музичний образ в найглибших вимірах мистецького.

Торжественність і патетика в його крузі; празниковий світ звучання.

Бурхливість і драматизм до глибини іраціонального; виявлення мистецької ідеї до стану духовної видимости, і при всьому — радісність.

Наші люди, що вшанують концерт проф. В. Кіпи, будуть багатократно винагороджені.

Концерт відбудеться в п'ятницю, в Washington Irving High School, 16th Street and Irving Place, о 8.30 вечора.

В. Барка.

● Д-р Чарлз Мастерсон, дорадник Айзенгавера, заявив, що президент „відзначається глибокою релігійністю" і підкреслює духові вартості людини над усі інші, — так, як це робив ще хіба през. Джордж Вашингтон. „Моральна сила, яка з нього променює, впливає на всіх членів його уряду" — каже д-р Мастерсон.

● На 51-ій річній конвенції Крайового Католицького Виховного Товариства стверджено, що чимраз більше студентів каледжів та унівеситетів залишають студії гуманістичних наук і переходять на студії фізики, математики, хемії та інших математично - природничих наук. Професори твердять, що незабаром забракне фахівців із гуманістичних предметів.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

ПОТРІБНО МЕХАНІКІВ,
Byrne Bros. Authorized Lincoln-Mercury Dealer in White Plains з найновішим будинком і найбільш модерною робітнею. Виряд в Westchester. Власник зацікавлений у винаймі кваліфікованим механіком, цей скоро розвиваючийся бизнес. Загальна платня з можливістю бонусу залежно від виконання. Питати за Service Manager:
Mr. DELLA VOLPE
BYRNE BROS.
268 Westchester Avenue
White Plains 9-0423

SET-UP MECHANIC
Всесторонній механік для організації і зміни праці, конечний досвід у фармацевтичнім підприємстві, добра нагода. Голоситись особисто: Dept. 290, Jelliff Ave., Newark, N.J. or phone Bigelow 8-1005 умовлятися по 9 A.M.

MASTER MECHANIC
Досконалий фармацевт. досвід. кваліф. у провадженні підприємства і пакуванні тов. для відомих в цil. краю фабрик. фармацевт. бранжі. Знам. нагода, робітничі користі. Голос. особисто Dept. 290, Jelliff Ave., Newark, N.J. or phone Bigelow 8-1005 for appointment after 9 A.M.

ПЕРШОКЛЯСНІ ВІДЛИВАЧІ ФОРМ.
Добра години, заплата і умовини праці; робітничі користі включ. свята, даром забезпеч. медичне, хірургічне і госпіталізації.
CELLUPLASTIC CORP.
50 Avenue L, Newark, N. J.
Interviews 9-4

МЕХАНІКИ
металевих аркушів.
Досвідчені в прецизійнім виконуванні кабінетів, рам (шасі) та електротехнічних. Висока платня; юнійна фабрика. Paterson Metal Products, 1 Market St., East Paterson, N.J. Fairlawn 6-3300.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

МОЛОДА ЖІНКА
До праці в лябораторії.
Неконечний досвід. Може бути новоприбула, що говорить дещо по-англійськи. Шанси авансу.
Телефон:
ENglewood 4-0073.

УВАГА ГОСПОДИНІ
Можете заробити до $2 на годину за працю на цілий день, або на кілька години, як представники "Avon" вашої дільниці. Авто не є конечне.
Tel. до Hazel Codones
ENGLEWOOD 3-1012

ЖІНКИ ДО ПРАЦІ
НА КІЛЬКА ГОДИН.
Платня $30 до $50 тижнево.
Продаж ґарантованої штучної біжутерії.

ТЕПЕР ВІДКРИТИЙ ТЕРЕН.
Ваша територія сягає аж до New Brunswick, N. J. на північ стейту New Jersey аж до Toms River, N. J. на полудне стейту New Jersey. Телеф. за ближчими інформаціями:
ASBURY PARK, N. J.
PRospect 5-5896

До прибирання кімнат
(chambermaid)
на час від 9 рано до 1 попол.
6 днів в тижні.
Голоситись:
151 Sip Ave., Jersey City, N. J.

ДОМАШНЯ РОБІТНИЦЯ
Звичайне варення, спання на місці, власна кімн. і лазничка, мал. дім, 10 хвл. від NYC. Опіка над дітьми (2 дівчинки). Побажана новоприбула. Мусить говорити по-англійськи. Якщо досвідчена — добра платня. Morsmere 6-8453M. Цілий день в четги або кожного вечора.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ПОДЯКА

Оцим бажаю зложити щиру подяку всім тим Приятелям і Знайомим бл. пам.

Д-РА АМБРОЗІЯ Т. КІБЗЕЯ

які явились на Його похорон і своєю присутністю звеличали Його пам'ять, а це місцевим і позамісцевим Гостям, Членам різних установ і організацій та Представникам Українського Народного Союзу. На особливе признання і подяку заслугують всі ті учасники й учасниці, які приїхали з далеких місцевостей в Канаді і ЗДА, тому я ще раз складаю всім від Рідні Покійного і від себе щиросердечне Спасибіг!

ПЕТРО КІБЗЕЙ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Бр. св. о. Николая, відд. 369, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го травня, о год. 4-ій попол. в церковній залі. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівняти місячні вкладки. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія, відд. 364, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться 9. травня о год. 2. попол. в Укр. Нар. Домі (Іст). Пригадуємо нашим членам, що місце побору вкладок є У. Н. Дім Іст сайд і в часі міс. зборів і заля під церквою при W. 7. вул. Просимо грошей не приносити до мешкання урядників, а платити свої вкладки в означених місцях і часі. На зборах будуть справи: Участь Братства в „Союзовім Дні" в Огайо з нагоди 60-ліття УНСоюзу та конвенційні пропозиції і домагання. — Г. Кукіз, предс.; С. Крефт, кас.; И. Стойка, рек. секр.; Я. Кравчук, фін. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, відд. 379, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. травня, в Союзовій залі при 845 N. Western Ave., о год. 12:30. Проситься членів прийти на час і вирівняти свої залеглости, в противнім разі будуть суспендовані. Члени суспендовані якщо заплатять свій довг будуть прийняті наново. — Г. Бобик, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. І. Хрестителя, відд. 230, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. травня, в своїй залі, 914 Франклін Еве., о год. 2:30 попол. Проситься всіх членів явитися на тих зборах, бо є важні справи до вирішення. Ваша присутність є конечна. — І. Павловський, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Т-ва „Сокіл", відд. 336, відбудуться в неділю, 9. травня, о год. 1-ій попол., в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на збори, та вирівняти належні вкладки. — Я. Дзядига, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, відд. 367, відбудуться в неділю, 9-го травня, у церковній залі. Початок 1-ша год. попол. Просимо всіх членів явитися, бо є важні справи до вирішення. Комітет до пікніку буде вибраний. Довгуючі члени будуть суспендовані якщо не вирівняють належитостей. Відділ просить членів, щоб старалися про нових членів. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома, що місячні збори Т-ва ім. І. Франка, відд. 334, відбудуться 9. травня о год. 1. попол. в залі У. Н. Дому, 2255 W. 14th St. Проситься всіх членів бути присутніми. — Н. Задорецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; И. Марцінюк, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", відд. 163, відбудуться 9. травня в Домі Горожан, 847 N. Franklin St., о 1-ій год. попол. Проситься всіх членів бути на означений час, бо є важні справи до вирішення. — М. Курко, предс.; С. Филик, рек. секр.; І. Потучко, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, відд. 102, які звичайно відбуваються друга неділя у місяці, будуть відложені на третю неділю травня 16-го у церковній залі, 2230 W. 7th St., тільки на цей місяць. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

БАЛТІМОР, МД.—Бр. Пресв. Тройці відд. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го травня, о год. 2-ій пополудні в Укр. Гор. Клюбі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглости. — Д. Пісецький, предс.; І. Малко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Відділ 292 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го травня, в У. Н. Домі при Мартин і Мішіґан вул., о год. 1:30 попол. Проситься всіх прибути і вирівняти свої залеглі вкладки. Також подаємо адресу нового секр. Peter Fedyk, 6241 Penrod Rd., Detroit 28, Mich. Tel.: LU. 4-1290.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. Д. Вітовського відд. 375 повідомляє, що місячні збори відбудуться вже по літньому, це є в кожну другу суботу місяця, аж до вересня включно. В травні перший раз в суботу дня 8. травня, від год. 7. почавши в клюбі Горожан при 847 N. Franklin вул. — Управа.

ЮТИКА, Н. Й. — Відділ 484 ім. Т. Шевченка повідомляє всіх членів, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 8-го травня, о год. 8-ій веч., в приміщенні церковної залі при 1108 Стейт Стріт. Проситься всіх членів, вплатити свої членські належності й залеглості під час зборів, бо окремо не буде побиратися членських вкладок. Тих членів, які не вирівняють членських вкладок, уряд буде змушений суспендувати. — В. Івасів, предс.; В. Бігун, скарб.; В. Запаранюк, фін. секр. Нова адреса канцелярії відділу 484 У. Н. С.: 430 Aiken Street, Utica 4, N. Y. Tel.: 5-1955.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ відд. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го травня, о год. 2-ій попол., в парафіяльній залі, 45-47 Говп Евню, Пасейк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівняти свої місячні вкладки. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори „Дністра" відд. 361 відбудуться в суботу, 8-го травня, о год. 8-ій веч., у власній домівці 119 Евеню „А" І. поверх. У програмі: звіти, передконвенційна інформація, біжучі справи. Перед зборами приймається членські вкладки. Проситься членів обов'язково прибути на збори. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вишиваний, кас.; В. Барагура, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Т-во Українська Січ, відд. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що збори відбудуться в суботу, 8-го травня 1954 р., в У. Н. Домі під ч. 517 Галлет вул., точно о год. 7:30 ввечорі. Взивається все членство прийти на збори. Пригадується всім членам, щоби платили свої вкладки на час і не наражувались на суспенду. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Зоря" відд. 69, відбудуться в суботу, 8-го травня, о год. 8. веч., в церковній залі св. Юрія, ч. 5. під ч. 33 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — А. Плескун, предс.; І. Мартинець, кас.; М. Ликтей, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестрицтво Рож. Пресв. Богородиці відділ 36, повідомляє своїх членкинь, що збори відбудуться в неділю, 9-го травня, о год. 4:30 попол., в церковній залі 305 Гудсон Евню. Просимо членкинь прийти на означений час. Напоминається довжних вирівняти свої залеглости. — Ева Ґерула, предс.; Марія Шворц, кас.; С. Гунька, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Т. Шевченка, відд. 349 відбудуться в неділю, 9-го травня, о год. 2-ій пополудні в домі Лісного. — І. Шеґера, предс.; В. Ясіновський, кас.; М. Лісний, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Т-во ім. Т. Шевченка, відд. 156, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го травня, (May) точно о год. 2:30 пополудні, в Громадськім домі. Просимо всіх прийти на збори і подати делеґатам свої конвенційні пропозиції. — В. Новак, секр.

ЦЕНТРАЛ ФОЛЛ, Р. АЙ. — Т-во ім. І. Франка відд. 93, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9-го травня, о год. 10-ій рано, в залі 59 Central St. Проситься всіх членів прийти на збори бо є важні справи до вирішення. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир" відд. 324, повідомляє своїх членів, що звичайні міс. збори відбудуться в суботу, 8-го травня, о год. 8-ій ввечорі. Просимо всіх членів прибути і вирівняти залеглі вкладки. — А. Горохівський, гол.; Н. Бурак, кас.; І. Струк, секр.

Посмертні Згадки

СТЕФАН ГЛУШКО, довголітній член Т-ва ім. Б. Хмельницького, відд. 158 У. Н. Союзу в Брукліні, Н. Й., помер 9-го квітня 1954 р. в 67 році життя. Покійний родився в с. Двірці, пов. Жовква, Зах. Україна. Оставив в смутку дружину Анастасію, синів Василя і Петра, дочки Анну і Марію, 2 зятів і внука. Похорон відбувся 13 квітня при участи Родини, Знайомих і Членів з гр.-катол. церкви Сош. св. Духа на цвинтар св. Івана в Меспет, Н. Й. — В. Й. П.!
М. Баглай.

МИХАЙЛО ЮРКЕВИЧ, довголітній член Б-ва св. Димитрія, відд. 288 УНСоюзу в Бетлегем, Па., помер по короткій недузі 28-го квітня 1954 р., в 76 році життя. Покійний походив зі села Вірливі, пов. Зборів, Галичина. Довгі літа був урядником при церкві і 288 відділі. Полишив у смутку брата Федора. Похорон відбувся 1-го травня з укр. кат. церкви св. Йосафата, в Бетлегем, Па. — В. Й. П.!
Д. Мушастий, секр.

Допомогове Братство св. Володимира
ВІДДІЛ 130 У. Н. СОЮЗУ в НЮ ЙОРКУ
відсвяткує свій

ЗОЛОТИЙ | 50 ЛІТНІЙ | ЮВІЛЕЙ

в суботу, 8-го травня 1954 р.,
(SATURDAY, MAY 8, 1954)
що почнеться відправленням Служби Божої о год. 8:30 рано в церкві св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку, а о год. 7. вечора
в обох залях
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
(Stuyvesant Casino) 142 2nd Avenue

БЕНКЕТОМ в долішній залі о год. 7-ій вечора | **ЗАБАВОЮ** в більшій залі о год. 9-ій вечора

на які запрошує всіх Членів, Приятелів і Знайомих
Грає О. СНІГУР. Управа

Вступайте в члени УНСоюзу!

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 15-ти мільйонового майна організації!

В ЗАЛІ ЦЕРКВИ СВ. КН. ВОЛОДИМИРА
334 East 14th St., New York City.
В СУБОТУ, 8. ТРАВНЯ ц.р. о год. 7:30 веч.
— відбудеться доповідь —
д-ра МИКОЛИ КУЩНІРЕНКА:
„ПРАВОСЛАВІЄ на ЗАКАРПАТТІ"
(його історія й соціологічна природа).
На цю доповідь Науково-Богословський Інститут УПЦ в ЗДА запрошує Українське Громадянство м. Ню Йорку. Вступ за вільними датками.

РОЗШУКИ

Дмитро Кочерга пошукує свого сина ІВАНА КОЧЕРГА, років 28, який до 1945 р. перебував в Німеччині, в Берліні. Хто знав би дещо про нього, прошу подати вістку на адресу:
DMYTRO KOCHERHA
526 E. 11 St., New York 9, N. Y. U.S.A.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ҐАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!